**DUBBA · OYSS HAZIRLIK**
10. Sınıf Din Kültürü ve Ahlak Bilgisi Dersi 1. Dönem 1. Ortak Yazılı Sınavı · Senaryo 3
Süre: 40 dakika · Her sorunun puanı yanında yazılıdır.

Adı Soyadı: .....
Sınıf / No: .....
Puan: .....

Telefonda aç: süreli çöz, paylaş

# 10. Sınıf Din Kültürü ve Ahlak Bilgisi · 1. Dönem 1. Ortak Yazılı (Senaryo 3)

**1.** Aşağıdaki kaynakları okuyunuz.

> ***Kaynak A — Bir bilim tarihi dergisinin "Unutulmuş Âlimler" köşesinden (kurgusal):*** *Ahmed Nuri, hem fıkıh hem de astronomi alanında eser vermiş kurgusal bir âlimdir. Öğrencilerinden birinin hatıralarında hocasının üç alışkanlığı anlatılır. Birincisi, kendisine namaz ya da oruçla ilgili bir soru geldiğinde kendi görüşünü söylemeden önce Kur'an-ı Kerim'de ve Hz. Peygamber'in sünnetinde bu konuda ne bildirildiğine bakmasıdır. İkincisi, rasathanede bir yıldızın konumunu deftere geçirmeden önce gözlemini açık havada ve dinlenmiş gözle birkaç gece tekrarlaması; puslu gecelerde ya da çok yorgunken yaptığı ölçümleri hiçbir zaman kaydetmemesidir. Üçüncüsü, eski bir şehrin kuruluş yılını yazarken birbirini tanımayan, farklı yüzyıllarda ve farklı ülkelerde yaşamış pek çok tarihçinin aynı biçimde aktardığı bilgiyi esas alması; tek bir kişinin anlattığı rivayeti ise kesin bilgi saymamasıdır.*
>
> ***Kaynak B:*** *"Göklerin ve yerin yaratılışında, gece ile gündüzün farklı oluşunda aklıselim sahipleri için elbette ibretler vardır." (Al-i İmran suresi 190. ayet)*

**Buna göre aşağıdaki soruları cevaplayınız.**

**1.1.** Kaynak A'da anlatılan üç alışkanlıkta Ahmed Nuri'nin başvurduğu bilgi kaynaklarını yazınız (sadık haberin türlerini adıyla belirtiniz). Her bir kaynağın neden nesnel bilgi kaynağı sayıldığını, metindeki ilgili davranışa dayanarak açıklayınız.

**1.2.** Kaynak B'de vurgulanan bilgi kaynağını belirleyiniz. Bu kaynağın doğru bilgiye ulaşmadaki yerini, ayetteki bir ifadeye dayanarak açıklayınız.

© 2026 Dubba · Tüm hakları saklıdır. Bütün hâlde bedelsiz dağıtılabilir; satılamaz, ticari amaçla kullanılamaz. dubba.com.tr/telif

**2.** Aşağıdaki görüşme notunu ve ayetleri okuyunuz.

> ***Rehberlik servisine yansıyan bir görüşme notu (kurgusal):*** *Okulda düzenlenen "Damla Damla Tasarruf" kampanyası sırasında kantindeki musluğu açık bırakan Doruk, kendisini uyaran arkadaşına şöyle karşılık verir: "Suyun parasını okul ödüyor, dünyadaki kaynaklar da zaten tükenmez. Kullandığım şeyler için kimseye hesap vermek zorunda değilim." Ertesi gün din kültürü dersinde olay konuşulurken Doruk bir düşüncesini daha ekler: "İnsan da sonuçta diğer canlılar gibi doğar, büyür ve ölür. Bence insan hayatının ayrıca bir amacı yok."*
>
> ***I. ayet:*** *"Hani, Rabbin meleklere, 'Ben yeryüzünde bir halife yaratacağım.' demişti…" (Bakara suresi 30. ayet)*
>
> ***II. ayet:*** *"Ben cinleri ve insanları, ancak bana kulluk etsinler diye yarattım." (Zariyat suresi 56. ayet)*

**Buna göre aşağıdaki soruları cevaplayınız.**

**2.1.** Verilen ayetlerin her birinin Doruk'un hangi düşüncesine cevap olduğunu belirleyiniz. Ayetin, o düşünceyi İslam'a göre insanın âlemdeki konumu açısından nasıl düzelttiğini açıklayınız.

**2.2. Halife** ve **emanet** anlayışını benimseyen bir öğrencinin okulun su ve elektrik gibi kaynaklarını kullanırken göstereceği **iki** davranışı yazınız. Her davranışın bu kavramlardan hangisiyle ilgili olduğunu gerekçesiyle belirtiniz.

**3.** Aşağıdaki pano notunu ve tabloyu inceleyiniz.

> ***Okul değerler kulübünün koridor panosu (kurgusal):*** *Kulüp üyeleri, Allah-âlem ilişkisini anlatan dört ayet mealini panoya asmıştır. Her mealin yanına, ayetin bu ilişkinin hangi yönünü öne çıkardığını belirten*

© 2026 Dubba · Tüm hakları saklıdır. Bütün hâlde bedelsiz dağıtılabilir; satılamaz, ticari amaçla kullanılamaz. dubba.com.tr/telif

> *bir etiket konulacaktır; ancak etiketler henüz hazırlanmamıştır.*

| Boyut | Ayet meali |
|---|---|
| | “Yine bilmez misin ki göklerin ve yerin mülkiyet ve hükümranlığı yalnız Allah'ındır…” (Bakara suresi 107. ayet) |
| | “Peki onlar, Allah'ın yaratmayı nasıl başlattığını, sonra onu ardarda sürdürdüğünü görmezler mi? Kuşkusuz bu, Allah için kolaydır.” (Ankebut suresi 19. ayet) |
| | “Yeryüzünde yaşayan bütün canlıların rızkı ancak Allah'a aittir...” (Hud suresi 6. ayet) |
| | “… Allah'ın yasalarında asla bir değişme bulamazsın; Allah'ın yasalarında asla bir sapma da bulamazsın.” (Fatır suresi 43. ayet) |

**Buna göre aşağıdaki soruları cevaplayınız.**

**3.1.** Panodaki her ayetin Allah-âlem ilişkisinin hangi boyutunu öne çıkardığını tablonun “Boyut” sütununa yazınız.

**3.2.** Tablodaki boyutlardan **birini** seçiniz. Seçtiğiniz boyutun tevhit inancıyla ilişkisini açıklayınız ve bu boyutu kavrayan bir insanın günlük hayattaki tutumuna **bir** örnek veriniz.

**4.** Bir öğrenci, “Varlıklar Âlemi” konusunu tekrar ederken defterine şu varlıkların adlarını yazmıştır:

**Yağmur – Melek – Yıldız – Cin – Toprak – Cennet**

**Buna göre aşağıdaki soruları cevaplayınız.**

**4.1.** Defterdeki altı varlığı ait oldukları âleme göre aşağıdaki tabloya yerleştiriniz.

| Gayb Âlemi | Şehadet Âlemi |
|---|---|
| | |
| | |
| | |

© 2026 Dubba · Tüm hakları saklıdır. Bütün hâlde bedelsiz dağıtılabilir; satılamaz, ticari amaçla kullanılamaz. dubba.com.tr/telif

**4.2.** Gayb âlemini şehadet âleminden ayıran temel özelliği yazınız.

**4.3.** Öğrencinin kardeşi, “Teleskoplar yeterince gelişirse bir gün melekleri de gözlemleyebiliriz.” der. Bu düşüncenin neden yanlış olduğunu gayb âleminin özelliğine dayanarak açıklayınız. Ardından melek ve yıldız hakkındaki bilgilerimizin hangi bilgi kaynaklarına dayandığını her biri için ayrı ayrı yazınız.

**5.** Lise öğrencisi Nehir, aynı hafta içinde iki olay yaşar. Pazartesi günü okul servisinde, kimin başlattığı belli olmayan bir söylentiye kulak misafiri olur: Sınıf arkadaşı Ece'nin deneme sınavında kopya çektiği konuşulmaktadır. Ece'yi yakından tanıyan Nehir bu söze inanmakta zorlanır. Perşembe günü ise bir arkadaşı, Ece'nin sıranın üzerinde açık unuttuğu telefonundaki mesajlara birlikte göz atmayı önerir.

**Buna göre aşağıdaki soruları cevaplayınız.**

**5.1.** Nehir'in yaşadığı olaylarla ilgili olarak İsra suresinin 36. ayetinde verilen mesajlardan **ikisini** yazınız.

**5.2.** İsra suresinin 36. ayetinin mesajlarını rehber edinen Nehir'in her iki olayda nasıl davranması gerektiğini, ayetin mesajıyla ilişkilendirerek ayrı ayrı açıklayınız.

**6.** Aşağıdaki önermeleri okuyunuz.

| # | Önerme |
|---|---|
| I | Gördüğümüz her şey bir hâlden başka bir hâle geçer; değişen bir şeyin başlangıcı vardır ve başlangıcı olan bir varlık kendini var edemez. Öyleyse evreni var eden bir yaratıcı bulunmalıdır. |
| II | Arının peteğindeki eşit altıgen gözler ve gezegenlerin hiç şaşmayan yörüngeleri, amaca uygun bir ölçü taşır. Bilinçsiz madde böyle bir ölçüyü kendi başına kuramayacağına göre bu düzeni bilinçli bir yaratıcı kurmuştur. |
| III | Sınırlı ve eksik bir varlık olan insanın zihninde kusursuz bir varlık düşüncesi bulunur. İnsan bu düşünceyi kendi kendine üretemeyeceğine göre onu zihnimize yerleştiren bir kaynak vardır. |
| IV | Bir kişi, ibadet ederken yaratıcısına yakınlaştığını hisseder ve bu manevi deneyim, onun sonraki duygu ve davranışlarını derinden etkiler. Bu deneyim, yaratıcının varlığına işaret eder. |

© 2026 Dubba · Tüm hakları saklıdır. Bütün hâlde bedelsiz dağıtılabilir; satılamaz, ticari amaçla kullanılamaz. dubba.com.tr/telif

**Buna göre aşağıdaki soruları cevaplayınız.**

**6.1.** Tablodaki dört önermenin her birinin hangi delil türüne ait olduğunu aşağıdaki tabloya yazınız.

| # | Delil Türü |
|---|---|
| I | |
| II | |
| III | |
| IV | |

**6.2.** III. ve IV. önermelerdeki delillerin her birini, I. ve II. önermelerdeki delillerden ayıran özelliği açıklayınız.

**6.3.** Aşağıdaki ifadeler için “Doğru” veya “Yanlış” kutucuğunu işaretleyiniz ve her birinin gerekçesini yazınız.

**a)** “II. önerme, evrenin başlangıcının olup olmadığı sorusunu hareket noktası olarak alır.”

☐ Doğru ☐ Yanlış

Gerekçe: .....

**b)** “I. önermedeki akıl yürütmeye göre âlem hâdistir.”

☐ Doğru ☐ Yanlış

Gerekçe: .....

**Cevap anahtarı: çözdükten sonra okut.**
Her maddenin tam puan ölçütü, kısmi ve sıfır puan durumu, olası yanıt. Kendini puanla, aynı sayfadan 40 dakikalık sayaçla yeniden çöz.

© 2026 Dubba. Bu yazılının soruları, şekilleri, puanlama anahtarı ve çözümleri Dubba’nın özgün eseridir (5846 sayılı FSEK); tüm hakları saklıdır. Bütün hâlde ve değiştirilmeden çoğaltıp öğrencilere, sınıflara, okullara ve kurslara bedelsiz dağıtabilirsin; satılamaz, ücretli bir ürün ya da hizmette kullanılamaz, ticari amaçla kullanılamaz, başka sitede barındırılamaz, kaynak dubba.com.tr gösterilir. Telif Politikası 3. madde: dubba.com.tr/telif